

foreflaaet, at det skulde falde bort, men deri har jeg ikke været enig med Kommissionen. Der er naturligvis ikke her Tale om nogen stor teoretisk Eksamination i dansk Grammatik, men at der skal kunne vides lidt Bæstet i saa Henseende, synes dog ikke at være for meget forlangt. — Det ærede Medlem kom ogsaa ind paa Fartbetingelserne, og han ligesom de andre ærede Medlemmer, der have talt derom, synes at mene, at det er temmelig meget, der er forlangt, derpaa har jeg allerede svaret. Det ærede Medlem mente ligesom et andet æret Medlem, at det dog vist er tvivlsomt, om det er rigtigt at flytte den meget ringe Prøve i Maskinlære fra den frivillige Del af Eksamen til den almindelige Styrmandsøksamen. Ja, det kunde være ganske rigtigt, naar det var en virkelig betydelig Del af Eksamen, som det var vanskeligt at tage, men det er det jo ikke; det vil, efter hvad der er angivet her, kun forøge Undervisningstiden med omtrent en Maaned, og det langt overvejende Antal af dem, der tage almindelig Styrmandsøksamen, tager frivillig ogsaa Eksamen i Maskinlære. Det kan være godt nok, at et ungt Menneske siger til sig selv: Jeg vil gaa til Sø, jeg ønsker at blive Styrmand og mulig Skibsfører, men kun paa et Sejlskib, aldrig paa et Dampskib, men dertil maa jeg maasse anføre et gammelt Ordsprog: „Mennesket spaar, men Gud raa'r“. Den, der bestemmer sig til at føre Sejlskib, vil maasse i Tidens Løb blive overordentlig glad ved at faa et Dampskib at føre, og naar det da kun er en saa ringe Anstrengelse, det koster, og kun en saa ringe Tid, det fordrer, at tage denne Prøve med, forekommer det mig, at der er mere, der taler for at gøre den obligatorisk end at lade den blive frivillig. Nu sagde det ærede Medlem, at med Hensyn til Sættekipperprøven mente han, at den teoretiske Prøve kunde falde helt bort. Naar der ses paa, hvad der fordres, synes det at være meget ringe. Ganske vist er der mangfoldige, der kunne det i Forvejen, men saa er det heller ikke for meget at forlange lidt Forklaring deraf. Skulde de give en saadan Forklaring overfor unge og uerfarne Folk, der under Eksaminationen maasse kunde være lidt spidsfindige, saa kunde maasse nok en eller anden tanges derpaa, men naar der er sat den samme Eksamenkommission som for den øvrige Del af Styrmandsøksamen, saa tror jeg dog, de ville være i Stand at klare sig — thi at de bør kende de internationale Regler og Boggen og Løddets Indretning og Brug, ere vi dog allesammen enige om. Jeg synes derfor, at det ikke kan være vanskeligt at give en ringe Forklaring.

Antallet af de saakaldte Navigations-skoler, og hvilke Skoler det er paatænkt at anerkende, vil jeg ikke gerne just komme ind paa allerede nu. Jeg skal blot bemærke, at jeg finder, der er meget, der taler for, at der paa Bornholm paa Grund af den afslidtes Belliggenhed vil komme en saadan Skole, men jeg skal ikke udtale mig nærmere i saa Henseende. Jeg skal her foreløbig slutte.

Martensen: Jeg vil blot overfor det ærede 2det Medlem for 11te Kredts (Th. Nielsen) bemærke, at naar han mente, at Navigationsstolelærerne sidde saa godt i det, saa er det aldeles ikke Tilfældet; tværtimod, ved de fleste Skoler have de det overordentlig tarvelig saa i den Henseende behøver det ærede Medlem ikke at være bange. — Det ærede Medlem vilde ogsaa have, at der skulde doceres Historie i Navigationsstolerne. Men Navigationsstolerne ere jo til for at skaffe de unge Mennesker de teoretiske Kundskaber, som ere nødvendige til den praktiske Udførelse af deres Næringsvej; i det praktiske Liv kunne de søge saa mange Kundskaber, som de have lyst til, men til deres Næringsvej er det ikke nødvendigt, at de have historiske Kundskaber.

Naar der skal gives fyldige Tilskud til Navigationsøksamen, saa er det væsentlig, som den ærede Minister allerede har bemærket, fordi der stilles bestemte Krav til Sømanden, for at han kan udføre sin Næringsvej. Han har slet ikke Lov til at sejle som Skipper eller Styrmand, uden at have særlige Kundskaber, som Staten forlanger af ham; men af Landmanden fordres der jo ingen særlige Kundskaber. Derfor Sømanden stilles Jualebes, at han kan udføre sin Næringsvej, uden at der kræves noget bestemt af ham, saa maa det ogsaa blive hans Sag at skaffe sig Kundskaber. Det er derfor ganske naturligt, at Navigationsstolerne understøttes; for dersom de ikke understøttes, bliver Resultatet, som jeg ogsaa allerede tillod mig at antyde i mit første Foredrag, netop fordi denne Næringsvej er saa vanskelig, at ikke ret mange i Nutiden gaa ind paa den — hvis man vil søge at forøge den, maa man gaa til at støtte den Undervisning, som Staten i Samfundets Interesse kræver; ellers bliver Resultatet, at vi komme af med baade Søfolk og Skibe. Det var ikke min Mening, som jeg synes, det ærede Medlem for 11te Kredts (Th. Nielsen) bemærkede, at jeg vil have Dansk hørt som Prøve ved Navigationsøksamen. Jeg mente kun Grammatikken. Jeg sætter slet ikke Pris paa, at de eksamineres i Grammatik. I det hele taget er det